

حاجی میرزا آقا - این راهبست رئیسهمین نمایند (اغلب گفتند صحیح است) .

نایب رئیس - کمیسیون ۱۲ نفری مختلط لازم است فردا صبح تشکیل شود هیئت وزراء هم تشریف خواهند آورد محض اطلاع آقایان عرض شد

وکیل الرعایا - ابتدا تاماده ۳۶ از نظام نامه داخلی مجلس را قرائت کردند بموجب این ماده هر طرحی که بکمیسیون مبتکرات رجوع می شود باید در ظرف پانزده روز در صورتی که قابل توجه دانستند به مجلس پیشنهاد کنند من در چهارم محرم طرحی قانونی در خصوص عمل روزه به مجلس تقدیم کردم و هنوز راپورتی داده نشده عرض می کنم روزی ۶۰ تومان پول این مملکت هدر می رود شما می خواهید طرح اعانه برای استقراض بریزید این را مطرح کنید و پول خودتان را بگیرید و بنده فوریت آن را پیشنهاد و تقاضای کنم .

میرزا ابراهیم خان - طرح آقای وکیل الرعایا در کمیسیون مبتکرات خوانده شد چون محتاج به یک تحقیقی شده بود و بوزیر مالیه نوشته شد و جوابی هم دادند که در کمیسیون خوانده شد همین ایام به مجلس می آید .

لسان الحکما - می خواستم عرض کنم موافق قانون راپورت از کمیسیون داده شده است ولی هنوز جزء دستور منظور نشده است که در مجلس خوانده شود .

معز الملک - بنده هم می خواستم فرمایش آقای وکیل الرعایا را تکرار کنم بنده هم یک طرحی در یک ماه قبل پیشنهاد کردم و هنوز به مجلس نیامده است .

وکیل التجار - بنده هم یک پیشنهادی کردم و مطرح نشده است در باب کمیسیون ۱۲ نفری که فرمودید فردا منعقد شود آن کمیسیون دائمی نبوده برای یک کار مخصوص انتخاب شده بودند .

نایب رئیس - معلوم است وقتیکه آن کار تمام شد من فصل میشوند برای پاره مذاکرات جلسه الان خصوصی میشود موضوع مذاکرات جلسه آتی از این قرار است راپورت کمیسیون پست و تلگراف راجع بتخفیف قیمت مخابرات و مراسلات ارباب جراید راپورت کمیسیون داخله راجع به بقیه نوافل راپورت کمیسیون بودجه راجع به بودجه امنیه

فهییم الملک - عرض میکنم دستور هائیکه برای جلسه آتی خوانده میشود باید در جلسه آتی دنبالش گرفته شود بودجه وزارت داخله هنوز ناتمام مانده و بودجه وزارت پست و تلگراف هم آمده بعلاوه هر روز از هیئت وزراء به مجلس می نویسند که بودجه های موقتی را زودتر بفرستید که ترتیب بودجه های دولتی را بدهیم و باول حمل هم چیزی نمانده است در این صورت بنده تقاضا میکنم که بودجه موقتی زودتر از مجلس بگذرد .

نایب رئیس - دیگر مذاکره نمیکنیم بجهت اینکه الان دو ساعت از شب گذشته و هنوز جلسه خصوصی ما تشکیل نشده است .

وحید الملک - آقایان میدانند که در چندی قبل وزیر معارف نظامنامه ای راجع بوزارت اوقاف پیشنهاد کرده فرستاده شد بکمیسیون معارف و کمیسیون معارف مدتی است که تمهیق و تدقیق

کرده است و راپورت داده است اهمیت معارف هم بر تمام ماها پوشیده نیست و تقریباً وزارت معارف تا کنون هیچ نظامنامه نداشته یعنی معارفی نداشتم که وزارت خانه داشته باشد و بنده تقاضا می کنم راپورت کمیسیون معارف زودتر در مجلس خوانده شود و بگذرد .

نایب رئیس - الان ۹۵ مطلب داریم باید تامل کنیم که یک عده هم از خارج ازو کلاء بیایند که تمام شود حالا مجلس را خصوصی می نمایم **تقی زاده** - هر یک از این مسائل که عنوان شده است مهم است ولی بنده تکلیف میکنم که لایحه نوافل را بر سایرین متمد بدانند (جلسه نیم ساعت از شب گذشته خصوصی شد)

جلسه ۶۶

صورت مذاکرات یوم چهارشنبه

چهارم شهر ربیع الاول ۱۳۲۸

مجلس سه ساعت قبل از غروب آفتاب بریاست آقای ممتازالدوله نایب رئیس دوم تشکیل گردید صورت مجلس روز سه شنبه را آقای معاضد الملک قرائت کردند .

نایب رئیس - در صورت مجلس ملاحظه هست؟ **لسان الحکما** - در صورت مجلس نوشته شده طرح قانونی برای منع اسلحه و حال اینکه اینطور نیست قانون شرایط حمل اسلحه بود .

آقامیرزا ابراهیم خان - عرض بنده این بود که دو مسئله راجع بتقاضای وزیر مالیه نوشته نشده است که رای گرفته شد .

نایب رئیس - چرا نوشته شده است که تصویب شد .

آقامیرزا ابراهیم خان - یک چیز دیگر این است که در صورت مجلس نوشته شده است جلسه آتی به روز پنجشنبه اعلان شد خوب بود علت مجلس علنی امروز را هم بیان کنند .

نایب رئیس - در مجلس خصوصی مذاکره شد و علت اینکه امروز جلسه علنی منعقد شد برای زیادتیکه کارها بوده است که شاید یک مقداری از آنها بگذرد .

آقا سید حسین اردبیلی - در خصوص لایحه راجع بشرایط حمل اسلحه هم در خود لایحه یعنی در قابل توجه بودن آن و هم در فوریت آن رای گرفته شد و اتفاق بود آنجا نوشته نشده است که اتفاق بود .

نایب رئیس - اتفاق نبود ؟

آقامیرزا داودخان - در باب سه فقره پیشنهادها پیشنهاد ادیب التجار اول بوده و در صورت مجلس نوشته شده که پیشنهاد ادیب التجار بعد داده شد معذرت آنرا بآن گرفته و تصویب شد

نایب رئیس - صحیح است سه فقره پیشنهاد شد یکی این بود که دو برابر داده شود یکی این بود که پنج برابر و یکی هم ده برابر بود که آن تصویب کمیسیون بود در این موقع اگر چه پیشنهاد ادیب التجار بعد بود ولی چون کمتر بود مقدم داشتم بواسطه اینکه اگر رای می دادند دو برابر دیگر لازم نبود به پنج برابر داده را بر رای گرفته شود

حسنعلیخان - ساعت انعقاد جلسات هم خوب است در صورت مجلس قید شود برای اینکه مکرر میگوینم ساعت چهار اول جلسه است و بنده با کمال افسوس حاضر عرض کنم که هیچ جلسه نشده که ساعت چهار در مجلس حاضر باشیم و باین زیادتیکه کارها که روی هم آمده است اگر اینطور بخواهیم کار کنیم ابتدا نمیتوانیم کاری را از مجلس بگذرانیم بنده از تمام آقایان استدعا میکنم که هر ساعت خودشان را مکلف بدانند که حاضر شوند .

نایب رئیس - اول انعقاد مجلس در صورت مجلس نوشته شده است که سه ساعت و نیم قبل از غروب منعقد شد و علت اینکه در آخر صورت مجلس ساعت اول جلسه آتی قید نمیشود این است که همه ماها تصدیق کردیم و قرار دادیم که چهار ساعت بفرود اول

جلسه باشد معذرت آقایان حاضر میشوند و حالاهم که آمده ایم اینجا تقریباً یکساعت از وقت انعقاد مجلس گذشته است و صورت را خوانده ایم و میخواهیم شروع بمباحثات نمایم و می بینیم که اگر محتاج برای گرفتن عده کافی نیست این را باید خود آقایان مراقبت داشته باشند که سر وقت حاضر شوند هر روز برای همین دیر آمدن و در موقع رای حاضر نشدن دو ساعت وقت ما تلف میشود و اگر حساب کنیم در ماه یک هفته وقت ما ضایع میشود و وقتی ملاحظه میکنیم می بینیم که در یک روز نوشته است که یک کار تمام نمایم حالا در صورت مجلس ملاحظه هست ؟

دکتر علیخان - در باب دیر آمدن آقایان هیچ ترتیبی برای جلوگیری از این کار بهتر از اجرای نظامنامه داخلی مجلس نیست اگر بهمان طوریکه در نظامنامه نوشته شده است عمل شود رفع این معظورات خواهد شد .

(نتیجه استخراج آراء برای منتخبین کمیسیون اعانه را آقای ذکاء الملک قرائت کردند)

(آقای مؤتمن الملک ۹ رأی - آقای تقی زاده ۳ رأی - آقای اسدالله میرزا ۴ رأی - آقای وکیل الرعایا ۳۸ رأی - آقای صدیق حضرت ۳۰ رأی - آقای معتمد التجار ۲۸ رأی - آقای لسان الحکما ۲۷ رأی - آقا حسنعلی خان ۲۷ رأی - آقای آقاشیخ ابراهیم زنجانی ۲۶ رأی - آقای نواب ۲۴ رأی سه نفر دارای بیست رأی بودند آقای ذکاء الملک و آقای میرزا اسدالله خان و آقای معاضد السلطنه دو نفر از این آقایان آقای میرزا اسدالله خان و آقای معاضد السلطنه بقرعه معین شدند)

نایب رئیس - خوب حالا این آقایانی که برای عضویت کمیسیون اعانه منتخب شده اند بعد از ختم مجلس به نشینند و رئیس و نایب رئیس و منشی خودشانرا انتخاب نمایند که تمام اوراقی که در این خصوص رسیده است بآنجا رجوع شود .

کاشف - دیروز آقای ناصر الاسلام در ضمن فرمایشات خودشان اظهار کردند که بعد از تشکیل این هیئت و انتخاب این کمیسیون سایر نمایندگان هم حق داشته باشند که اگر اطلاعاتی دارند و چیزی بنظر ایشان میرسد بروند و در آنجا اظهار نمایند و بنده امروز این را تکرار می کنم و لازم می دانم که از حق آنها داده شود بجهت اینکه بعضی

اطلاعات هست که اکثر از آقایان دارند و لازم است که در کمیسیون گفته شود.

نایب رئیس - موافق نظامنامه داخله هیچ يك از نمایندگان حق ورود در کمیسیون ندارند مگر در يك مورد که استثناء شد و آن حضور در کمیسیون بودجه است آنهم بطوریکه حاضر بشوند و استماع مذاکرات کمیسیون را بنمایند و در مذاکرات مداخله نکنند سایر کمیسیون ها بکلی ممنوع است.

کاشف - چون مطلب خیلی مهم است ازین جهت عرض کردم و این فیراز کمیسیون نهائی است که در نظامنامه ذکر شده است این کمیسیون فوق العاده است.

نایب رئیس - بطورعموم نوشته شده است موضوع مذاکرات امروز شور در بقیه مالیات بلدی بروسانط نقلیه - شور در بودجه امنیه (شروع بشور در بقیه مالیات نوافل گردید).

در این ماده مذاکرات بسیار شده بالاخره پیشنهادی آقای آقا شیخ ابراهیم زنجانی نمود چون خودش يك ماده مستقل بود رأی گرفته شد اصلاحی هم آقای معزز الملک نمودند رأی گرفته شد مجلس تصویب نکرد پیشنهادی هم آقای معاضد الملک نمودند در آن اخذ رأی شده با کثرت تصویب شد اصلاح آقای معاضد الملک (بنده پیشنهاد میکنم ماده سیم این قسم نوشته شود) تأدیبه مالیاتهای مذکوره در فقره اولی داده اول بموجب قبض و بلیط مخصوص خواهد بود که مدت اعتبار آن در بلیط مصرح است مالها و چهارایبان مذکوره در فقره ثانیه از ماده اولی هم که از اطراف شهرها بشهر تردد میکنند میتوانند در هر مای یکم تبه مطابق وسائط نقلیه مذکوره در فقره اولی در ماده اول مالیات داده و از اداره بلدی قبض و بلیط ماهیانه برای خود تحصیل نمایند وسائط نقلیه که دارای بلیط ماهیانه باشند در حین خراج و دخول بشهر از تأدیبه مالیات دخولیه مذکوره در فقره ثانیه ماده اول معاف خواهند بود ماده چهارم

در این ماده نیز مذاکرات بعمل آمد بالاخره آقای معاضد الملک و آقای معزز الملک هر یک پیشنهادی کردند و بقیام و قعود اخذ رأی شده هیچکدام تصویب نشد

نایب رئیس - حالا رأی میگیریم بتصویب کمیسیون کسانی که تصویب کمیسیون را تصویب می کنند مهره سفید و الامهره سیاه بیندازند (مهره رأی منتشر و بقرار ذیل تصویب شد)

عده حضار (۵۲) مهره سفید علامت قبول (۳۷) مهره سیاه علامت رد (۱۱) امتناع (۴)

نایب رئیس - این ماده بطوریکه کمیسیون تصویب نموده بود با کثرت تصویب شد ماده پنجم خوانده شود (ماده پنجم قرائت شد چون عده کافی نبود که رأی گرفته شود نایب رئیس اجازه ده دقیقه تنفس داده مجدداً جلسه تشکیلی ولی عده برای اخذ رأی کافی نبود)

نایب رئیس - چون عده کافی نیست مجلس ختم میشود موضوع مذاکره جلسه آتی شور در بقیه

مالیات نوافل شور در بودجه موقتی امنیه [مجلس يك ساعت قبل از غروب آفتاب ختم شد]

جلسه ۶۷

صورت مذاکرات یوم پنجشنبه پنجم شهر ربیع الاولی ۱۳۲۸

مجلس سه ساعت ونیم قبل از غروب در تحت ریاست آقای مستشارالدوله منعقد گردید خلاصه مذاکرات جلسه قبل را آقای معاضد الملک قرائت نمودند

رئیس - ملاحظه هست ؟

وحید الملک - اسم بنده را جزء غائبین نوشته اند در صورتی که بنده بودم سه چهار مرتبه اجازه نطق خواستم اجازه ندادند البته بنده هم در صورتیکه نتوانم حرف بزنم و شرکت در مذاکرات نداشته باشم چگونه می توانم رأی بدهم

دکتر علیخان - اسم بنده و آقای ذکاء الملک و سلیمان میرزا را جزو غائبین نوشته اند در صورتی که وقتی تنفس شد آقای ذکاء الملک که رئیس کمیسیون معارف هستند ما را خبر کردند رفتیم به کمیسیون معارف بعد که آمدند خبر کردند آمدیم و مجلس بهم خورده بود

رئیس - برای ده دقیقه کمیسیون تشکیل شده بود

دکتر علیخان - ما تابع کمیسیون هستیم ایشان خبر کردند برویم رفتیم

ذکاء الملک - کمیسیون معارف بطور فوق العاده منعقد شده بود برای اینکه معاون وزارت را خواسته بودیم آمده بودند بعضی مذاکرات لازم بود که خواستیم در آن دقیقه بشود

آقای کاشف -

آقای معاضد الملک - اینکه آقای کاشف فرمودند مجلس بواسطه اینکه عده کافی نبود ختم شد و آنکه آقای وحید الملک فرمودند که اجازه نطق خواستم داده نشد گمان می کنم اینطور نبوده و چون آقای وحید الملک از خود آقای نایب رئیس اجازه خواسته بودند و بمعزز الملک نگفته بودند که بنویسند باینجهت بوده است که اجازه داده نشد و اداره مباشرت چون ایشان نبودند جزء غائبین نوشته اند.

آقا سید محمد رضا - بنده چون خودم از طرفداران نوشتن اسامی غائبین هستم و از اینکه اسامی غائبین نوشته شده خیلی متشکر هستم لکن سه روز قبل عرض کردم گفتند در نظامنامه داخلی همچون چیزی نیست که اسامی غائبین نوشته شود حالا میخواهم بدانم علت چیست

معاضد الملک - در نظامنامه داخلی نمی نویسد که نباید نوشت و در آنجا ساکت است و حالا بواسطه این است که اغلب از وکلا تقاضا کردند اسامی نوشته شود از این جهت نوشته شده است و چون دو جلسه است که بواسطه عدم کفایت عده مجلس تعطیل شده است از دیروز قرار شد در صورت اسامی نوشته شود.

میرزا ابراهیم خان - عرض بنده راجع بدستور است که استدعا میکنم تخفیف مخابرات را در دستور امروز مقرر فرمائید.

ارباب کیخسرو - بنده چون دینم در باب حاضر و غایب صحبت شود لازم میدانم تکلیف اداره مباشرت معین شود و بدانم آنهایکه در وقت رأی دادن غائب هستند باید در غائبین نوشته شوند یا خیر و دیگر آنکه اشخاصی که امتناع در رأی دارند تکلیفشان چیست بعضی هائی گویند ما امتناع داریم بیرون میرویم آیا جزو غایبین هستند یا خیر خوب است تکلیف اداره مباشرت معلوم شود تصویب می کنند و رفته سفید خواهد انداخت پس از اخذ رأی معلوم شد صاحبان اسامی ذیل تصویب کرده بودند.

- ادیب التجار - معتمد التجار - صدر العلماء - معین الرعايا - میرزا دادوخان - معین السلطنه - میرزا احمد - سلیمان میرزا - آدینه محمد خان - سید جلیل - وحید الملک - افتخار الواعظین - حسنعلی خان قوام الاسلام - تربیت - ابوالقاسم میرزا - فهیم الملک - حاجی محمد کریم خان - حاجی شیخعلی اسدالله خان - فاتح الملک - مرتضی قلیخان - مستشارالدوله وکیل الرعايا - ذکاء الملک - وکیل التجار - دکتر اسمعیل خان - نجات - آقا سید ابراهیم - ممتازالدوله - مصدق الممالک - ناصر الاسلام - معزز الملک - معاضد الملک - ارباب کیخسرو - حاجی آقا - عز الملک - منتصر السلطان - هاشم میرزا - میرزا اسدالله خان - لسان الحکماء - حاجی سید نصرالله - شیبانی - صدیق حضرت - آقا شیخ ابراهیم - نویری - حاجی میرزا آقا.

معاضد الملک - عده حضار پنجاه و نه تصویب کنندگان چهل و هشت امتناع یازده آبی ندارد

رئیس - با کثرت تصویب شد در موضوع مذاکرات امروز یکی تخفیف مخابرات ارباب جرائد ولی یازده نفر از وکلا تقاضا کرده اند که مسئله امتیاز روده خوانده شود.

ارباب کیخسرو - بنده منکر از ورم این مسئله نیستم ولی در صورتی که بودجهها بانی است بنده آنها را مقدم می دانم باید زودتر از مجلس بگذرد.

وکیل الرعايا - بلی اگر بودجهها همین دو روزه می گذشت خوب بود آنها مقدم باشد ولی آنها باین زودی نمی گذرد بملاوه عرض می کنم باید از این محلها پیدا کرد بمصرف بودجه رسانید اگر هر يك روز این کار را تأخیر بیندازیم ششصد تومان منافع از بین خواهد رفت.

فهیم الملک - البته این مسئله خیلی لازمست بگذرد ولی می خواهم عرض کنم اینطور که آقای وکیل الرعايا گفتند باین زودی این منقعت نخواهد رسید و می دانید که هم روزه از وزارتخانه ما مطالبه بودجه می کنند بملاوه این مسئله باید اول بکمیسیون فوائین مالیه برود و بنده اطمینان می دهم که از فردا ششصد تومان غایبند نخواهد شد خوب است بودجهها مقدم داشته شود.

رئیس - معلوم است اشخاصی که در وقت رأی از این اطاق غائب می باشند جزء غائبین نوشته می شوند حالا دیگر در اینخصوص مذاکره می کنم برای اینکه يك روز غائب بودند و يك روز هم مجلس باید وقت خودش را صرف کند.

(در این موقع شروع بطور ثانوی در مالیات نوافل گردید) ماده پنجم قرائت گردید پس از جزئی مذاکره اصلاحی آقای معتمد التجار پیشنهاد کردند **رئیس** - به پیشنهاد آقای معتمد التجار رأی